

MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

TEHNIŠKA GIMNAZIJA

SLOVENŠČINA

ŠOLSKO LETO 2017/18

PROFESORICE: Katja Lasbaher, Mojca Stare - Aljaž, Manuela Markoja Šubara, Marjeta Šušteršič
Menart, Alenka Zorko

»Minimalni standard znanja predstavlja stopnjo znanja, spretnosti in veščine ali kakovost dosežka, potrebnega za pozitivno oceno oz. za zadovoljivo sledenje pouku« (*Pravilnik o ocenjevanju znanja v srednjih šolah*, 7. člen).

Minimalni standard določenega učnega sklopa predstavlja potrebno predznanje za usvajanje nove učne snovi, zato se pri preverjanju in ocenjevanju znanja iz določenega sklopa razume, da so v minimalne standarde znanj nove učne snovi vključeni tudi minimalni standardi že preverjenih in ocenjenih učnih sklopov (iz osnovne šole ali nižjega letnika srednje šole).

Minimalni standardi znanj zajemajo znanje nižjih taksonomskih stopenj (po Bloomovi taksonomiji ciljev so: poznavanje, razumevanje in uporaba – sinteza in vrednotenje sta skromna).

POZNAVANJE: prepoznavanje in obnova (priklic) dejstev, terminov, simbolov, pravil, postopkov. Sem štejemo tudi obnavljanje in ponavljanje razlag in interpretacij.

RAZUMEVANJE: predelava in sistematiziranje znanja dojemanje smisla. Povzemanje bistva sporočil na osnovi lastne miselne predelave, s svojimi besedami. Miselni procesi: zmožnost sklepanja iz primerov, aktualizacija ...

UPORABA: zmožnost uporabe, prenosa naučenega v nove situacije, aplikacija pravil, postopkov, metod na nove primere.

Pri oblikovanju minimalnih standardov smo upoštevali prioriteto šole, ki je priprava dijakov za nadaljnji študij.

JEZIKOVNI POUK

	Učni sklop	Minimalni standard
1.	Zgodovina jezika, sociolingvistika, socialne zvrsti, glasoslovje, sporazumevanje.	Dijak <ul style="list-style-type: none"> – pozna osnovne jezikovne družine v Evropi in zna vanje umestiti slovenščino; – se zaveda pomembne vloge slovenščine v osebnem in družbenem življenju, zna razložiti pojme materni, drugi, tuji, uradni, državni jezik; zna predstaviti položaj slovenščine v RS, v zamejstvu in izseljenstvu ter v EU; zna predstaviti položaj italijanščine in madžarščine v delu slovenske Istre in Prekmurja; – pozna in prepozna socialne zvrsti ter okoliščine njihove rabe; – loči samoglasnike od soglasnikov (soglasnike zna razdeliti na zvočnike, zveneče in nezveneče nezvočnike), pozna izgovor zvočnika v in l, pozna spremeno po zvonečnosti, pozna osnovna načela knjižne izreke; – pozna breznaglasnice; – pozna načela uspešnega sporočanja in zna v besedilu prepoznati tudi prvine nebesednega jezika.
2.	Besedoslovje, pomenoslovje, stilistika, etimologija, slovaropisje, besedotvorje, frazeologija.	Dijak <ul style="list-style-type: none"> – pozna pomenska in izrazna razmerja med besedami; – zna določiti slogovno vrednost besede/besedne zveze in določiti vrsto slogovne zaznamovanosti, slogovno zaznamovane besede/besedne zveze zna zamenjati s slogovno nezaznamovanimi; – s pomočjo slovarskega sestavka iz etimološkega slovarja loči domače besede od prevzetih, zamenja določeno prevzeto besedo z domačo ustreznico; – pozna osnovne jezikovne priročnike in jih zna uporabljati (SSKJ, SP, ES, SSF ...); – zna tvoriti besedno družino (morfemska zgradba) in tematsko polje; – loči tvorjene besede od netvorjenih, zna pretvoriti besedne zveze (skladenjske podstave) v tvorjenke, določiti zgradbo tvorjenke in prepoznati vrsto tvorjenke oz. besedotvorni način; – loči stalne in proste besedne zveze in prepozna frazem ter ga zna razložiti.

3.	Oblikoslovje	<p>Dijak</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepozna določeno besedno vrsto (pregibne/nepregibne besedne vrste) in jim zna določiti temeljne oblikovne značilnosti; - besedo zna postaviti v določeno obliko.
4.	Skladnja	<p>Dijak</p> <ul style="list-style-type: none"> - loči med stavkom in povedjo; - zna določiti stavčnočlensko sestavo povedi; - stavčni člen zna izraziti z odvisnikom in obratno; - sestavo povedi zna ponazoriti z S-strukturo; - prepozna in loči med podrednimi in prirednimi skladenjskimi razmerji; - zna določiti vrsto priredij in podredij; - prepozna vrste navezovanja med povedmi.
5.	Pravopis	<p>Dijak</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvori pravopisno pravilna enogovorna in dvogovorna besedila; - zna utemeljiti rabo velike/male začetnice v lastnih/občnih imenih, pisanje skupaj/narazen; - pozna osnovna pravila postavljanja ločil in prepozna pravopisne napake v svojih in tujih besedilih.
	<p>Besedilne vrste¹</p> <p>SPORAZUMEVANJE</p>	<p>Dijak</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozna značilnosti izbranih besedilnih vrst, jih zna tvoriti in pri tem upoštevati načela knjižne norme; - pozna dejavnike sporočanja. <p>Dijak ima razvito zmožnost (uradnega) pogovarjanja in (uradnega) dopisovanja in pri tem dokazuje tudi zmožnost nebesednega sporazumevanja – V VSEH LETNIKIH.</p>

¹ Vse predpisane besedilne vrste – gl. *Predmetni izpitni katalog za splošno maturo 2017*

KNJIŽEVNI POUK

RAZVIJANJE ZMOŽNOSTI BRANJA IN INTERPRETIRANJA KNJIŽEVNIH BESEDIL

Dijaki/dijakinje berejo književna besedila:

- na začetku šolanja berejo predvsem njihovemu bralnemu razvoju dostopna, tematsko in žanrsko zanimiva besedila iz sodobnosti in preteklost;
- v nadaljevanju šolanja berejo obvezna besedila iz slovenske in prevodne književnosti iz posameznih obdobj in zvrsti;
- po branju interpretirajo besedila, in sicer tako da izražajo svoje doživljanje, razumevanje, aktualizacijo in vrednotenje književnih besedil, sodelujejo v pogovoru, tvorijo govorno oz. zapisano enogovorno besedilo (pripravijo govorne nastope o svojem branju besedil iz tematskih sklopov, pišejo eseje;
- v četrtem letniku berejo maturitetni sklop za esej, v katerem dokažejo zmožnost problemskega branja, analize, primerjanja, vrednotenja in uvrščanje v kontekst.

RAZVIJANJE (SPLOŠNE) SPORAZUMEVALNE ZMOŽNOSTI

- Dijaki/dijakinje berejo in razumejo izbrano literarno besedilo, ga znajo govorno ali pisno predstaviti, predstaviti osebno bralno doživetje, besedila zvrstno-vrstno opredeliti in opaziti pomembnejša sredstva jezikovnega sloga besedila;
- znajo umestiti avtorja/avtorico v prostor in čas ter po branju književnih besedil izrekati in utemeljevati svoje mnenje;
- pridobljeno znanje iz literarne zgodovine in teorije znajo uporabiti pri vrednotenju in aktualizaciji literarnih besedil.

LITERARNOZGODOVINSKI SKLOPI

LITERARNA TEORIJA

- Dijakinje in dijaki usvojijo poglavitne pojme literarne teorije (književna zvrst, vrsta, zunanja in notranja zgradba besedila, slog).

BIBLIJA IN KNJIŽEVNOSTI STAREGA ORIENTA

Besedila:

Sveto pismo: O izgubljenem sinu; psalm Iz globočine, Visoka pesem; Tisoč in ena noč (Zgodba o grbcu), Ep o Gilgamešu.

Pozna literarnointerpretativne pojme: prilika, psalm, ljubezenska lirika, paralelizem, primera in oblikovne značilnosti literarnih vrst.

Dijak zna časovno in prostorsko umestiti starojudovsko in druge orientalske književnosti, pozna vlogo verskih in moralno-filozofskih sistemov v razvoju orientalskih književnosti, krščanstvo, nastanek, zgradbo in pomen Biblije.

ANTIČNA KNJIŽEVNOST

Besedila:

Homer: Iliada/Odiseja; Sofoklej: Kralj Ojdip/Antigona; Anakreon: Eros, z zlatimi kodri bog; Katul: Blagoslov ljubezni; Sapfo: Svatovska pesem, Horac: Carpe diem; Petronij: Satirikon (Na pojedini pri Trimalhionu); Plavt: Dvojčka.

Pozna literarnointerpretativne pojme: ep, tragedija, komedija.

Dijak bere, razume in komentira besedila. Zmožen je časovno in prostorsko umestiti pojme antika, antična književnost.

Dijak dokaže zmožnost glasnega interpretativnega branja starejših besedil, obvlada tiho branje z razumevanjem, ki ga izraža v ustrezni govorni ali pisni obliki. Dokazuje zmožnost dialoškega razpravljanja in vrednotenja književnih oseb, dokazuje razumevanje motivacije za njihovo ravnanje. Zna aktualizirati sporočilo. Dokazuje zmožnost tvorjenja samostojne govorne interpretacije, zmožnost samostojnega govornega nastopanja ter zmožnost pisne domišljajske aktualizacije.

SREDNJI VEK

Besedila:

Roman o Tristanu in Izoldi; Rudel: Pesem o daljni ljubezni/Villon: Balada o obešencih; Dante Alighieri: Božanska komedija; Brižinski spomeniki; Stiški rokopis: Velikonočna pesem.

Ljudsko slovstvo: Lepa Vida, Rošlin in Verjanko, Zeleni Jurij, Kresna, Ljubezenske, Kurent.

Pozna literarnointerpretativne pojme: ljudsko slovstvo, trubadurska lirika, srednjeveška epika, viteški roman, balada, cerkveni spomeniki, retorična umetnina.

Dijak bere, razume in komentira navedena književna besedila. Brano besedilo zna časovno umestiti in ga interpretirati.

Dokaže zmožnost glasnega interpretativnega branja starejših besedil, obvlada branje z razumevanjem, ki ga izrazi v ustrezni govorni ali pisni obliki.

Dokazuje zmožnost dialoškega razpravljanja in vrednotenja književnih oseb, dokazuje razumevanje motivacije za njihovo ravnanje, predstav o času in kraju, aktualizacije sporočil; dokazuje zmožnost tvorjenja subjektivne predstavitve kot sestavine širše sporazumevalne zmožnosti.

RENEŠANSA, REFORMACIJA, PROTIREFORMACIJA IN BAROK

Besedila:

Francesco Petrarca: O Blažen bodi čas, Boccaccio: Dekameron; Miguel de Cervantes Saavedra: Don Kihot; William Shakespeare: Romeo in Julija/Hamlet.

Primož Trubar: En regišter ... ena kratka postila (Proti zidavi cerkva), Jurij Dalmatin: izbrani odlomek iz prevoda Biblije; Sebastijan Krelj: Postila slovenska (predgovor); Adam Bohorič: Zimske urice (predgovor).

Janez Svetokriški: Na noviga lejta dan.

Pozna literarnointerpretativne pojme: eksempl, cerkvena književnost, retorične prvine, alegorično moraliziranje, baročni slog, sonet, novela, roman, parodija, tragedija, komedija, elizabetinsko gledališče.

Dijak bere, razume in komentira odlomke. Besedila zna časovno, prostorsko in zvrstno-vrstno opredeliti. Pozna značilnosti obdobja. Pozna pomen protestantizma za književnosti, knjižni jezik, kulturo in nacionalnost.

Dijak dokaže zmožnost branja polliterarnih in literarnih besedil, obvlada branje z razumevanjem, ki ga izraža v ustrezni govorni ali pisni obliki. Dokazuje zmožnost interpretiranja literarnih besedil.

KLASICIZEM IN RAZSVETLJENSTVO

Besedila:

Moliere: Tartuffe, Voltaire: Kandid ali optimizem, La Fayette: Kneginja Klevska.

Vodnik: Zadovoljni Kranjc/Ilirija oživljena, Linhart: Ta veseli dan ali Matiček se ženi.

Pozna literarnointerpretativne pojme: klasicizem, racionalizem, roman, razsvetljenstvo, začetki slovenskega gledališča, komedija, vrste komike, satiričnost, original in predelava, oda, alpska poskočnica, sinekdoha.

Dijak bere, razume, komentira besedila. Zna jih časovno, prostorsko in zvrstno-vrstno opredeliti.

Dokazuje zmožnost interpretiranja literarnih besedil, zmožnost razpravljanja in vrednotenja književnih oseb, dokazuje razumevanje motivacije za njihovo ravnanje, predstav o času in kraju, aktualizacije sporočil; dokazuje zmožnost tvorjenja neumetnostnega besedila kot sestavine širše sporazumevalne zmožnosti.

Pokaže zmožnost branja književnih besedil, obvlada branje z razumevanjem, ki ga izraža v ustrezni govorni ali pisni obliki.

PREDROMANTIKA IN ROMANTIKA

Besedila:

J. W. Goethe: Trpljenje mladega Wertherja, Faust; G. Byron: Romanje grofiča Harolda, A. S. Puškin: A. P. Kernovi, Pesnik, Jevgenij Onjegin; M. J. Lermontov: Jadro, Junak našega časa; H. Heine: Lorelaj, E. A. Poe: Maska rdeče smrti.

F. Prešeren: Hčere svet, Slovo od mladosti, Sonetje nesreče, Sonetni venec, Krst pri Savici, Pevcu, Nezakonska mati, Zdravljica, Neizstrohnjeno srce; J. Cigler: Sreča v nesreči, J. Turnograjska: Nedolžnost in sila.

Pozna literarnointerpretativne pojme: predromantika in romantika; razkol med ideali in stvarnostjo, izjemni literarni junaki, sentimentalizem, fantastika, sonet, sonetni venec, stanca, lirsko-epska pesnitev, roman v verzih, pisemski roman.

Dijak bere, razume, komentira besedila. Zna jih časovno, prostorsko in zvrstno-vrstno opredeliti ter je zmožen aktualizacije.

Pokaže zmožnost branja književnih besedil, obvlada branje z razumevanjem, ki ga izraža v ustrezni govorni ali pisni obliki.

EVROPSKI REALIZEM IN NATURALIZEM. KNJIŽEVNOST MED ROMANTIČNO IN REALIZMOM NA SLOVENSKEM

Besedila:

Honore de Balzac: Oče Goriot, Gustave Flaubert: Gospa Bovary, Emile Zola: Beznica, Gogolj: Plašč/Revizor; Lev Nikolajevič Tolstoj: Vojna in mir, Fjodor Mihailovič Dostojevski: Zločin in kazen, Guy de Maupassant: Nakit, Henrik Ibsen: Strahovi; Strindberg: Gospodična Julija.

Fran Levstik: Popotovanje iz Litije do Čateža, Josip Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; Simon Jenko: Obrazi, Tilka; Janko Kersnik: Jara gospoda, Ivan Tavčar: Visoška kronika, Simon Gregorčič: Človeka nikar!, Njega ni!, Ujetega ptiča tožba; Anton Aškerc: Mejnik, Zimska romanca.

Pozna literarnointerpretativne pojme: realizem, naturalizem, pozitivizem, tipi romana, pripovedne tehnike in vrste pripovedovalcev, roman, povest, novela, značajevka, obraz, črtica, sonet, svobodne pesniške oblike, balada, romanca, feljton.

Dijak bere, razume, komentira besedila. Zna jih časovno, prostorsko in zvrstno-vrstno opredeliti, zmožen je aktualizacije ter pokaže poznavanje družbenih in kulturnih razmer.

Dokazuje zmožnost interpretiranja literarnih besedil, zmožnost razpravljanja in vrednotenja književnih oseb, dokazuje razumevanje motivacije za njihovo ravnanje, predstav o času in kraju, aktualizacije sporočil; dokazuje zmožnost tvorjenja neumetnostnega besedila kot sestavine širše sporazumevalne zmožnosti.

Pokaže zmožnost branja književnih besedil, obvlada branje z razumevanjem, ki ga izraža v ustrezni govorni ali pisni obliki.

EVROPSKE KNJIŽEVNOSTI NA PRELOMU 19. IN 20. STOL. SLOVENSKA MODERNA

Besedila:

C. Baudelaire: Tujec/Sorodnosti/Omamljajte se; Verlaine: Jesenska pesem/A. Rimbaud: Pijani čoln; O. Wilde: Saloma.

Dragotin Kette: Na trgu, Na molu San Carlo, Pijanec; Josip Murn – Aleksandrov: Nebo, nebo, Sneg, Ko dobrane se mrače, Pesem o ajdi, Vlahi; Ivan Cankar: Epilog (Vinjete), Kostanj posebne sorte, Gospod stotnik, Na Klancu/Hiša Marije Pomočnice, Hlapci; O. Župančič: Ti skrivnostni moj cvet, Duma, Veš, poet, svoj dolg?; Alojz Gradnik: Pisma, Izidor Cankar: S poti/Zofka Kveder: Misterij žene.

Pozna literarnointerpretativne pojme: moderna, nova romantika, simbolizem, dekadenca, impresionizem, esteticizem, larpurlartizem, podoknica, črtica, satira, pesem v prozi, likovna pesem, poetična dekadencična drama, esteticizem.

Dijak bere, razume, komentira besedila. Zna jih časovno, prostorsko in zvrstno-vrstno opredeliti ter jih idejno, tematsko in slogovno interpretirati. Zmožen je aktualizacije, pokaže poznavanje družbenih in kulturnih razmer.

Pokaže zmožnost branja književnih besedil, obvlada branje z razumevanjem, ki ga izraža v ustrezni govorni ali pisni obliki.

SVETOVNA IN SLOVENSKA KNJIŽEVNOST V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA

Besedila:

R. M. Rilke: Panter, G. G. Lorca: Vitezova pesem, Apolinaire: Cona.

Marcel Proust: Combray, James Joyce: Ulikses, Virginia Woolf: Gospa Dalloway, F. Kafka: Preobrazba/T. Mann: Smrt v Benetkah; M. Bulgakov: Mojsters in Margareta, B. Brecht: Mati Korajža.

Anton Vodnik: Pomladna pesem/ B. Vodušek: Oljčni vrt/Bleščiča tihota visokega dne; Srečko Kosovel: Slutnja, Ekstaza smrti; Kons. 5/Pesem št. X; Slavko Grum: Dogodek v mestu Gogi ali Ivan Pregelj: Matkova Tina.

Prežihov Voranc: Samorastniki/Boj na požiralniku; Miško Kranjec: Povest o dobrih ljudeh/Režonja na svojem.

Karel Destovnik Kajuh: Bosa pojdiva, Matej Bor: Srečanje, France Balantič: Nečisti čas/Zasuta usta. Vladimir Bartol: Al Araf/Alamut.

Pozna literarnointerpretativne pojme: ekspresionizem, modernizem, avantgarda, socialni realizem, pripovedne tehnike (nehotni spomin, tok zavesti, notranji monolog, polpremi govor), groteska, moderna drama, roman in novela.

Dijak bere, razume in komentira besedila. Zna razložiti idejno-tematske prvine in prepozna najznačilnejše zvrstno-slogovne prvine. Pozna časovni okvir in umetnostne smeri, ki jim pripadajo prebrana besedila.

Pokaže zmožnost branja književnih besedil (branje z razumevanjem). Zmožnost interpretacije pokaže tudi v pisnih besedilih.

SVETOVNA KNJIŽEVNOST V 2. POLOVICI 20. STOLETJA

Besedila:

W. Szymborska: Radost pisanja, S. Plath: Črni vran v deževnem vremenu, P. Neruda: Nastanejo ljudje, Hemingway: Komu zvoní/ Faulkner: Svetloba v avgustu; G. Marques: Sto let samote, A. Camus: Tujec/J. Fowles: Ženska francoskega poročnika; J. Sartre: Zaprta vrata, Eugene Ionesco: Plešasta pevka, Samuel Beckett: Čakajoč Godota.

Pozna literarnointerpretativne pojme: eksistencializem, modernizem in postmodernizem, filozofija absurda, gledališče absurda, novi roman, groteska, satira, metafikcija.

Dijak bere, razume in komentira besedila. Zna razložiti idejno-tematske prvine in prepozna najznačilnejše zvrstno-slogovne prvine. Pozna časovni okvir in umetnostne smeri, ki jim pripadajo prebrana besedila.

Pokaže zmožnost branja književnih besedil (branje z razumevanjem). Zmožnost interpretacije pokaže tudi v pisnih besedilih.

SLOVENSKA KNJIŽEVNOST 2. POLOVICE 20. STOLETJA

PESNIŠTVO

Besedila:

Edvard Kocbek: Deček na drevesu/Kdo sem? ali J. Udovič: Fantazija v mestu na vodi; Janez Menart: Croquis; T. Pavček: Še enkrat glagoli ali C. Zlobec: Pobeglo otroštvo; Kajetan Kovič: Južni otok; Dane Zajc: Veliki črni bik/Črni deček; Gregor Strniša: Večerna pravljica ali Svetlana Makarovič: Odštevanke/Poroka; Tomaž Šalamun: Gobice/Mrk/ Stvari; Milan Jesih: Grizljaj sem svinčnik/Nekega dne, ob uri, ko mrači se; U. Zupan: Psalm – magnolije v aprilskem snegu/Zapuščanje hiše, v kateri sva se ljubila ali Aleš Šteger: Povabilo na čaj ali Maja Vidmar: Ne bojim se; M. Haderlap: Dekla.

Pozna literarnointerpretativne pojme: intimizem, modernizem, postmodernizem, neoavantgarda, brezosebni lirski subjekt, moderna lirski balada, svobodni verz, sonet, pesem v prozi, konkretna poezija.

PRIPOVEDNIŠTVO

Besedila:

Edvard Kocbek: Črna orhideja, Vitomil Zupan: Menuet za kitaro ali P. Zidar: Sveti Pavel; L Kovačič: Resničnost/Prišleki; Alojz Rebula: Senčni ples ali A. Hieng: Čudežni Feliks ali F. Lipuš: Zmote dijaka Tjaža ali R. Šeligo: Triptih Agathe Schwarzkobler; Andrej Blatnik: Plamenice in solze/Zakon želje ali F. Lainšček: Namesto koga roža cveti/Ki jo je megla prinesla ali B. Bojetu: Filio ni doma ali D. Jančar: Severni sij/Posmehljivo poželenje/Katarina, pav in jezuit/Smrt pri Mariji Snežni.

Pozna literarnointerpretativne pojme: socialni in socialistični realizem, psihološki realizem, eksistencializem, modernizem, ludizem, magični realizem, postmodernizem, reizem, modernistični pripovedni postopki, verizem, tipi pripovedovalcev.

DRAMATIKA

Besedila:

Dominik Smole: Antigona ali Primož Kozak: Afera; Dane Zajc: Voranc ali G. Strniša Samorog/Žabe; Milan Jesih: Grenki sadeži pravice ali D. Jovanović: Norci; Drago Jančar: Veliki briljantni valček ali Matjaž Zupančič: Vladimir/Razred.

Pozna literarnointerpretativne pojme: poetična drama, modernistična komedija, moderna groteskna drama, sodobna socialnokritična drama, eksistencialistične prvine.

Dijak bere, razume in komentira besedila; pri tem zna razložiti tematske prvine in prepozna najznačilnejše vrstno-slogovne prvine. Ob prebranem besedilu izrazi svoje mnenje o bivanjski problematiki sodobnega človeka.

Zmožnost interpretacije pokaže tudi v pisnih besedilih.

OBVEZNA DOMAČA BRANJA

Sofoklej: Kralj Ojdip/Antigona

Zgodbe Svetega pisma

Cervantes: Don Kihot/ Boccaccio: Dekameron (izbor)

Shakespeare: Romeo in Julija/Hamlet

Linhart: Ta veseli dan ali Matiček se ženi/Kreft: Kranjski komedijanti

Prešeren: Krst pri Savici

Puškin: Jevgenij Onjegin/Lermontov: Junak našega časa/Goethe: Trpljenje mladega Wertherja

Dostojevski: Zločin in kazen

Tolstoj: Vojna in mir/Flaubert: Gospa Bovary/Stendhal: Rdeče in črno

Gogolj: Plašč

Jurčič: Telečja pečenka

Kersnik: Jara gospoda

Tavčar: Visoška kronika

Ibsen: Strahovi

Wilde: Saloma/Čehov: Češnjev vrt

Cankar: Hlapci

Svetovna novela 19. in 20. stoletja (Izbor novel, Klasje)

Grum: Dogodek v mestu Gogi

Od Ivana Preglja do Cirila Kosmača (Izbor novel, Klasje)

Bulgakov: Mojster in Margareta/Kafka:Proces/Camus: Tujec

Eno ali dve prostoizbirni besedili v vsakem letniku

Določila za preverjanje in ocenjevanje znanja v strokovni šoli in gimnaziji pri pouku slovenščine na Vegovi Ljubljana

I. Splošna izhodišča

Krovni pravilnik ocenjevanja znanja pri slovenščini in tudi drugih predmetih je **Pravilnik o ocenjevanju znanja v srednjih šolah (Ur. list št. 60/2010)**. Ta določila so samo dopolnitev nekaterih členov tega pravilnika. Preverjanje in ocenjevanje znanja poteka tudi skladno s smernicami, zapisanimi v učnem načrtu oz. katalogu znanj.

Preverjanje znanja je sestavni del pouka, zato poteka sproti celo šolsko leto. Lahko je ustno ali pisno in se ne ocenjuje.

Ocenjevanje je vrednotenje dijakovega znanja in je izraženo s številčnimi ocenami od 1 do 5. S kriteriji ocenjevanja učitelj seznanja dijake na začetku šolskega leta oz. pred ocenjevanjem.

II. Različni načini ocenjevanja: ustno ocenjevanje (lahko snov književnosti in jezika, govorni nastop), lit. spis (razpravljalni ali interpretativni esej), vodena ali samostojna interpretacija lit. odlomka, test iz jezika ali književnosti, domače branje, seminarska naloga, domača naloga, projektna naloga, poročilo idr.

Če dijak ne odda naloge, omenjene v prejšnjem odstavku, je ob koncu pouka lahko neocenjen.

III. Pisno ocenjevanje znanja

V vsakem ocenjevalnem obdobju se izvede vsaj eno pisno ocenjevanje, lahko tudi več. O tem obvestimo dijake 14 dni po začetku oc. obdobja oz. vsaj 14 dni pred ocenjevanjem in datume vnesemo v e-dnevnik. Pisne naloge (test iz jezika, besedilne vrste, šolski esej, referat, domača naloga, vodene ali samostojne interpretacije umetnostnega besedila idr.) se točkuje po kriterijih, ki jih določi posamezni učitelj glede na cilje ocenjevanja. Z njimi pred ocenjevanjem seznanja dijake. Določene naloge se lahko ocenijo po kriterijih za splošno in poklicno maturo, ki so predstavljeni v predmetnem izpitnem katalogu. Dovoljeni pripomočki pri pisnem ocenjevanju: kemični svinčnik ali nalivno pero (drugo po dogovoru z učiteljem).

IV. Ustno ocenjevanje znanja

Ustno ocenjevanje se izvede najmanj enkrat v šolskem letu. O načinu ocenjevanja se posamezni učitelji dogovorijo z dijaki. Če je spraševanje napovedano in dijak neopravičeno manjka, izgubi možnost napovedanega spraševanja v oc. obdobju.

V. Kriterij ocenjevanja znanja

Kriteriji pri ocenjevanju znanja so določeni s standardi znanja, opredeljenimi v učnem načrtu oz. katalogu znanj (7. čl. Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah). Osnova kriterijev za pozitivno oceno so minimalni standardi za predmet.

Negativno oceno pri pisnem ocenjevanju dobi dijak, ki ne doseže vsaj 50 % vseh možnih točk. Za ostale ocene je ocenjevalna lestvica naslednja:

50–62 %	zadostno (2)
63–75 %	dobro (3)
76–88 %	prav dobro (4)
89–100 %	odlično (5)

V skladu s šolskimi pravili o ocenjevanju znanja se pisno ocenjevanje enkrat ponovi, če je več kot polovica pisnih izdelkov ocenjena negativno. V dokumentacijo se vpišeta obe oceni.

Pri ustnem ocenjevanju dijak praviloma dobi najmanj dve vprašanji. Merila za oceno so takšna kot pri popravnem izpitu (glej razdelek VIII).

Dijak je lahko tudi neocenjen, kadar v oc. obdobju ni pridobil vseh potrebnih ocen oz. v primeru, kot je določeno v točki II.

Kršitve pravil pri ocenjevanju znanja in ukrepi: glej *Šolska pravila ocenjevanja znanja*

VI. Popravljanje ocen

Dijak, ocenjen z negativno oceno, in neocenjen dijak oceno lahko popravlja oz. pridobi pisno ali/in ustno po dogovoru z učiteljem.

Pozitivne ocene se prav tako lahko izboljšujejo po dogovoru z učiteljem.

Popravljanje negativnih ocen po 1. oc. obdobju praviloma poteka vsaj 14 dni po začetku 2. oc. obdobja pisno in/ali ustno (po dogovoru s profesorjem). Negativne ocene 2. oc. obdobja pa dijak lahko praviloma popravlja 14 dni pred 2. oc. konferenco. Enako velja tudi za neocenjene dijake.

VII. Način določitve končne ocene ob zaključku pouka

Zaključna ocena je odraz vseh ocen, ki jih je dijak pridobil v šolskem letu. Odraža celostno znanje glede na cilje predmeta, dijakov napredek in odnos do šolskega dela (sodelovanje pri pouku, domače naloge, zapiski, učni pripomočki ipd.). Končna ocena se ne določi z izračunom aritmetične sredine.

Za pozitivno končno oceno morata biti obe oc. obdobji pozitivni oz. ocene popravljene. Če ima dijak obe oc. obdobji ali pa samo eno ocenjeno negativno, je ob zaključku pouka ocenjen negativno in mora opravljati popravni izpit.

VIII. Popravni izpit

- Popravni izpit iz slovenščine je praviloma sestavljen iz pisnega in ustnega dela. Ocenjuje se snov celotnega šolskega leta. Oba dela sta enakovredna (50 % -- 50 %). Dijak praviloma izpit opravi, če doseže 50 % točk pisnega in ustnega dela.
- Pri pisnem delu izpita dijaki od 1. do 3. letnika pišejo test iz jezika (jezik in besedilne vrste) in/ali pa esej oz. interpretacijo besedila (vodeno ali samostojno). Čas pisanja je do 90 minut.
Dijaki 4. letnika pišejo v pisnem delu esej (razpravljalni ali interpretativni) in/ali razčlemba neumetnostnega besedila; čas pisanja je 90 minut.
- Na pisnih nalogah so navedene točke in meje za ocene; te so enake kot za vse pisne naloge za ocene, ki jih pišejo dijaki slovenistov.
- Ustni del izpita je sestavljen iz treh vprašanj (iz književnosti in/ali jezika); vsako je vredno po 15 točk, 5 jih dobi dijak za prosti govor in dialog. Ustni izpit traja do 20 minut, priprava nanj pa do 15 (dijak se pripravlja, medtem ko drug dijak odgovarja na vprašanja).

Merila za ocenjevanje ustnega dela popravnega izpita

- Vprašanja iz književnosti, zgodovine jezika in jezika
 - 1 (nzd) – Dijak ne odgovarja; njegov poskus obnove in/ali razlage ni ustrezen, umestitev je napačna.
 - 2 (zd) – Deloma samostojno obnovi in umesti besedilo; pojme razlaga z učiteljevo pomočjo.
 - 3 (db) – Večinoma samostojno obnovi besedilo in ga umesti; razlaga je zadovoljiva.
 - 4 (pdb) – Samostojno obnovi besedilo in ga umesti; razlaga je nekoliko pomanjkljiva.
 - 5 (odl) – Samostojno obnovi in umesti besedilo. Razlaga je jasna, popolna in natančna. Dodaja svoje primere in suvereno kaže svoje znanje.
- Prosti govor in dialog
Dijak odgovarja v knjižnem zbornem jeziku.

Merila za ocenjevanje pisnega dela popravnega izpita

- a) Jezikovni test oz. razčlemba neumetnostnega besedila: točkovno ga, upošteva je taksonomske stopnje, ovrednoti posamezni učitelj.
- b) Interpretacija besedila (vodena ali samostojna): oceni se jo po vzoru vrednotenja interpretacije umetnostnega besedila na poklicni maturi.
- c) Esej (razpravljalni ali interpretativni): oceni se ga po vzoru vrednotenja eseja na splošni maturi.

Dijak ima pravico do vpogleda v nalogo.

Vsa ostala določila za popravni izpit veljajo po Pravilniku o ocenjevanju znanja v srednjih šolah.

IX. Drugi izpiti

Za vse druge izpite (dopolnilni, predmetni in končni) veljajo določila Pravilnika o ocenjevanju v srednjih šolah in tista merila, o katerih se kandidat pred izpitom dogovori z učiteljem.

A. Zorko in člani aktiva slovenistov